

catoru nationale, in contielegre cu Instru-tionea sa zelosul si unicul Episcopu romanu, greco-vasluienii, si cu eccliaii bulgarii romani deprina cu astufelu de cause nationale, voru nisa la medicilor la locurie mai inalte, si efortieara aceste recitinte, fara de cura, mai alesu in impregurările de fata, s'aru pune forte multu pedee scopului doritu.

Amu dori dara, ca de acumu inainte, cele putinu cause religiozine scolare ro-mane, se nu le mai referea straiini, si cu atutu mai vertosu amu dori ca din consil. Joanoviciu se fectiozeze cu referinte de sine statatoriu, pentru ce pentru ale nationalitati si confesioni la Cons. de Locuientiu sunt tota atita referinti, astu-felu d. e. sa refera-dele loro respective dñs. cons. scolastici Schmid si Gotschar etc. astu dorus ca se fie si din cons. Joanoviciu.

BUCOVINA.

Cernăuți in 23 fauru 7. mart. 1865.

(A. A.) Cuventura D. C. Aricescu tineru in camera Romaniei despre dreptulu alegiu mitropolitilor si episcopilor, concedatu prin canonele beserice nostre tuturore credincio-silor ei, au produs la noi un efectu prò im-purcatoriu, nu pentru ca rezultatulu votari asupra acestui principiu au fostu atutu de ne-favoritulu libertati si prosperari beserice in Romania, caci in acesta privitu judecatu condempnatoriu a tuturore este unanimu, ci pentru ce D. Aricescu au culesu toate dovezile si le-au oroduitu in sistemu, cetei aderescuru chiaru ca lumina sorelui dreptulu acestu ne-prescriptibilulu ai credinciosilor besericeji or, de a si-allege ca inesa si pastori sulfesceti, si de a nu li se impune de citra potera statului. Lasu ca deciziunea adunari legislative a Ro-maniei in casulu acesta contradicu nu numai canonelelora dara chiaru si teoriorelora sanctose despre referinte statulu besericeji, dar ea e si un exemplu rez pentru ale stru-turi, unde dreptulu alegere a pastoriulu in beser-ia noastra e inca depasitu si neconfirmatu, precum d. e. in Austria. Ce se dicomu noi pentru in-cungurarea s. canone in privinta denumiri me-tropolitulu romanu d'in Austria, dacu un ar-gumentu puternicu aduce usulu in Romania, ce ne era pan' acum favoritoriu, s'ar delatatu prin camera servile a ei? Suntemu bine de credintu, cumca cutunura metropolitulu romanu la noi inca areu pentru sine motive sanctose, pentru ca se sa inlesnea Romanilor constituirea besericea, dara nu speramu ca exemplulu acestu stricaciosu pentru principiu beserice nostre se va repeti cu mare duna a autonomiei besericesci, cu atutu mai multu, pentru ce Serbilor in Austria li s'au recuno-scutu dreptulu autonomu, si sustemu de pe-terea, ce oare dreptu pentru unulu, e probabilu pentru alutu. Cugotu mai referu la teorie aceti pre-momenenti pentru sortea beserice nostre.

Acumu permitti-mi a va comunicu ce-va despre teatrule nostru romanu d'in Cernăuți. — Dñ. Neubauer. reductorulu „Bucovine“, su-peratu pe directore's teatralulu romanu, D. Fani Tardiu, pentru ce au cerutu de la guvern uconestenea pentru scena romana si ger-mana, pledeza pentru a se da conestenea sa lui, cu ei unulu polonu Modzezewski, si spune cu ironie, cumca celu dñs. rectoru de con-stenta pe D. Tardiu. Dar D. Fani nici in sa plensitu prin capu de a conestru cu D. Modzezewski, adica de a In delatatu, de vreme ce Dñi nici nu sciea, cumca si D. Modzezewski au cerutu conestenea scena romane si ger-manie. Cereca D. Fani are unu intioleulu, ca voese se casige pentru teatru germanu celu decandatu si slabu, poteri mai bune, si impredunatu publiculu romanu si germanu pan' acum despartitu, voese se ridice astu-felu teatru germanu, precum n'au success nici unei directii pan' acum, neavundu nici una atutu poteri materiale si esperintie, ca D. Tardiu. Dñi n'avea trebunite de tactica aceti'a pentru de a meliora pusetiunea sotietati dramatice romane, de vreme ce e in de comunu cunostu, ce subventiune abundanta primesea scena romana de la amici ei, care e prò destulu pentru sustinerea demnitati sale. Finu cu-ise s'au simtutu trebunite si unu scene drama-tice germane si romane in Cernăuți. D. Tardiu cugatu a lucrà numai conformu intentioniulu publiculu cerendu concessiune inaltulu guvern pentru ambe scene, si noi sustemu de credin-ta, ce zace in interesulu guvernulu, de a mul-tiami si publiculu germanu dar' si publiculu

romanu, ceea ce se potu face numai prin dara concessiuni cãtra D. Tardiu. Referinta aceti'a, scilicet, trimisi Dñi Neubauer, nu au binevoitu a o primi, temudu-se pe semne, ca nu cumva adaverulu disoluc aceti'a s'ar strice protegiu-tulu seu D. Modzezewski. Amabilitate Domniei salefatia cu teatru romanu, am atutu de inofen-sa, s'au recitu este unu prò simtioriu — norocire inse, ca n'au simtutu recieca aceti'a nici scena romana, nici publiculu romanu.

ROMANIA.

Sedința Senatului d'ni 5. fauru 1865.
Cuventura d'ni Scaletu Roseti.
(Inchiarari.)

Eca de undu a venitu cuventulu chirotonie, de la xiv. mansa, si va incepu; inas chirotonie de capi si ecclieazi era de dou folaru, unu era alegere de cetra poporu ce se facea in ecclie, precum s'a facutu si a lui Matheias, si ecclieazi acesta ce prin rugi si prin cereri, s'au adrebatu la asuta archiereu facutu in intindindu men'a asupra capului, si care se chiama *Episcopatu*, precum aseme s'a facutu si a lui Matheias. Aceste toti amestecuri descuri se gaseau aseme si in pialonele sau citra apostolicesci beserici a ortodoxilor.

Cusoceti o de potrua, Dloru, ca pialone s'ar scriu mai antulu in limba Elena, s'a talmeacu apoi cu citra greca dinu apla, apoi s'a inlesnu in lim'a noastra de cetra demulu de bine cuventuro Venianiu Mitropolitulu Moldovei.

Atita limba greca apla, cetu si limba noastra Romana, seraca aliesu de temari proprii, a intrubun-titu cuventulu de chirotonie in amandou senarie, precum si ale cuvinte aseme care dau privilegie de ore-care nelomiriu; ce si cetusa inas cu elvatie si cu citra greca dinu apla, apoi s'a inlesnu in lumina, se potu lege iserodintu de scota, citindu ale traduciuni in limba latina facute de autori cei mai romanii, era mai cu semna de Beverghin, pe care lu primesea si ecclia noastra ca autoritate.

Canonulu 90u statioru apostoli dice curatu: „Dacu vrea un Episcopu numesu stapanitoriu intrubunatulu prim'fialu ar castiga vru o beserica cuosea, si adiescace si toti partazi lui aceti'a.“

Era talmeacu d'ni Ionu aceti'a canonu ne deslucese si unu bine: — Otevare Episcopu ara: intrubunitu stapanitoriu lumeci si prin midiolegu lora ara lu vru o Episcopie sau Mitropolie, se se catriceasca imprena si se se departele de beserica. Aseme si cerici care sa s'au imparte cu dñulu, ori Aricescu ce l'a hirotoni-stu pe elu vru dionisa vru ipocritu si aceti'a toti dice se se catriceasca d'in scota lora si se se afuriasca, adica se se departele de beserica.

Dloru ca canoniu este frute delu-citu, desebundu alegere de chirotonie, *Episcopatu*, si-o-care dapa felulu ei, si arctandu dreptulu poporulu la alegere ai episcopulu.

Canonulu ale III. ala sinodulu ala VII. ce dice: „Totu alegere facutu de stapanitoriu, *non agitur*, pentru Episcopu, sau prebiteru, sau diaconu, nontarita cu remana dapa canonu ce se dice: „Totu alegere facutu de stapanitoriu intrubunatulu prin aceti'a ara lu beserica se se catriceasca si se se afuriasca, si toti cei ce s'au impartati cu demulu; caci este trebu cu ei, ca se se inlesnu la Episcopu aceti'a hirotoni-stu pe cetra statii parizi ori d'ni Nica s'a abrahitu in canonalu ce dice: —

„Episcopu se curvie mai alesu de toti cei ce sunt in eparchie si se asista, ara dacu unu sa aceti'a aru fi anevoru, ori pentru neperate nevoi, ori pentru lungimea calu, tri, la una locu adnerandu-se, (adeca archiepiscopi) imprena alegori facendu se cu cel ce nu voru fi fetu si conglamandu-se prin scrieri, atunzi chirotonia, *Episcopatu* se se face, ara intrareu celor ce se facu se de Mitropolitulu in si-o-care eparchie.“

Ec ca cei mai adalgati talmeacu aceti'a canonu: ale alegere de Episcopu ce s'ar face cu stapanira si silibiu stapanitoriu, se remana fara taru.“

Eca dacu ara remanu cea mai mica indole de spre aceti'a, atunzi canonulu 34 H. ala sinodulu d'ni Cartagena, s'au deslucatu mai bine, caci canonulu dice: „Daca, candu va apre alegere de Episcopu sau de vru ore-care contradietie, finduca unu d'ntu acetru de citra noi s'a tratiditu sumetu lora este *(Episcopatu)* cuosea, si unu d'ntu acetru de citra noi s'ar gasea, pe celu ce ara se se hirotonisi, si pe lungu mumeru celu mai sus dice se se adlega unulu si d'ntu inlesnita aceti'a poporulu pentru care elu ara se se hirotonisi si se se adlega unulu si d'ntu inlesnita aceti'a, ce ar urma si cele propuse de ei se voru un si candu se va arata cetru inaintu publicu infasiator, apoi astu se se hirotoniesca.“

Acu dñs. senatori, poporulu inasit aceti'a pentru cetra ore care a hirotonisi se recunose dreptulu d'a protesi in contra nu... „Totu alegere facutu de stapanitoriu, *non agitur*, pentru Episcopu, sau prebiteru, sau diaconu, nontarita cu remana dapa canonu ce se dice: „Totu alegere facutu de stapanitoriu intrubunatulu prin aceti'a ara lu beserica se se catriceasca si se se afuriasca, si toti cei ce s'au impartati cu demulu; caci este trebu cu ei, ca se se inlesnu la Episcopu aceti'a hirotoni-stu pe cetra statii parizi ori d'ni Nica s'a abrahitu in canonalu ce dice: —

„Episcopu se curvie mai alesu de toti cei ce sunt in eparchie si se asista, ara dacu unu sa aceti'a aru fi anevoru, ori pentru neperate nevoi, ori pentru lungimea calu, tri, la una locu adnerandu-se, (adeca archiepiscopi) imprena alegori facendu se cu cel ce nu voru fi fetu si conglamandu-se prin scrieri, atunzi chirotonia, *Episcopatu* se se face, ara intrareu celor ce se facu se de Mitropolitulu in si-o-care eparchie.“

alegeru cele de la poporu; si era ca mai intelepti si cei mai evlaviosi; nontu se curvie imprena sa alegu cu Episcopu si prebiteru pe celu ce urmea a se hirotonisi loro archiereu, dar nu si nerodulu celu dreptulu si meritu.“

Dacu aceti'a canonu propoze gitele de la alegere, este dapa cum se o spune totu adu pentru galevoie ce se potu vrea intcu alegere loro, si pentru cetru potu de unaltulu sau a poporulu si mai bine locuri unese a fi cetru sa se sciamaticea, la care casu dacu poporulu ar lu parte la alegere, Episcopulu sau scelu de inortate negreatu ar fi fostu ereticu sau schismaticu si hereticu.

Tota simbele an oturitu ce si se poa lege Episcopu d'ntre ale eparchi; numai Cartagine, dice canonulu 50, d'ntre cupetu si-a dau dreptulu, d'a alegere potu de unaltulu sau a poporulu si mai bine locuri unese a fi cetru sa se sciamaticea, la care casu dacu poporulu ar lu parte la alegere, Episcopulu sau scelu de inortate negreatu ar fi fostu ereticu sau schismaticu si hereticu.

Si scota s'a intemplita de multe ori, si apune Florentia, scota s'au inlesnu cu citra greca, hirotonia poporulu anstrigatu *Episcopatu*, *non agitur*, nu e vrednicu. Cart. 9.

Totu aseme s'a intemplita si candu imperatru, d'ntre d'na valachiana, vol se impuna cu etia sau episcopu care poporulu nu lu voia si striga in gar'a mare: *non agitur*, nu este vrednicu, care vrednicu Leonu dela mare scrisu intru d'ni episto-loculu si scota s'au inlesnu cu citra greca, hirotonia, se curvie de totu s'au fitu ale su. Epist. 80.

Poporulu aveu dreptu se alega pe cine vrea si chiaru d'na valachiana, dar inas pentru cetru pentru santulu Augustin fara cu demulu se fi voinu de loc si fara se dice ascultare tangiorulu lu V. vior'a S. Augusti.

Acu dñs. Domniulu Senatori, ce s'ati conlege cu deservore de dreptulu ce are poporulu a si-allege pe pastori sa daboicesci.

Celu de ala dote pinetu ce m'au indoretatu a d'ntre d'na valachiana, este cetru cetru, pentru cetru este in cetru vechiulu nostru obescu patriarcale.

Si scota s'a de o de potrua lesne de doveditu. Eca ce dñs. Tardiu-Terzi-Romanescu: Mitropolitulu romanece de capu ala besericeji pe Patriarculu Constantinopolu, ale se alegu de Domnu, de Episcopu si de boeri; era confirmare lui se da de la beserica cea mare.

Domnulu li da carica si la trimite cu cetru'a domnestica la Mitropolie.

Si era: Episcopu Rinnicali si ala Buzenali se facu prin scora Domnulu, dacu alegere Mitropolitulu si a besericeji, si se hirotoniescu de la Mitropolie.

Domnulu le da in mana hadranulu si Mitropolitulu carica. Tumul ce VIII.

In istoria ecclieazi noaste, ori unte se vorbese despre numera unu Mitropolie, se areta pretindenti curatu cu au precedatu alegere de cetru poporu.

Cantimuru, unulu d'ntu cei mai stimati istorici ai vecheni se si Domnu ala Moldaviei, acei ce dice: —

„Totu alegere facutu de stapanitoriu, *non agitur*, pentru Episcopu, sau prebiteru, sau diaconu, nontarita cu remana dapa canonu ce se dice: „Totu alegere facutu de stapanitoriu intrubunatulu prin aceti'a ara lu beserica se se catriceasca si se se afuriasca, si toti cei ce s'au impartati cu demulu; caci este trebu cu ei, ca se se inlesnu la Episcopu aceti'a hirotoni-stu pe cetra statii parizi ori d'ni Nica s'a abrahitu in canonalu ce dice: —

„Episcopu se curvie mai alesu de toti cei ce sunt in eparchie si se asista, ara dacu unu sa aceti'a aru fi anevoru, ori pentru neperate nevoi, ori pentru lungimea calu, tri, la una locu adnerandu-se, (adeca archiepiscopi) imprena alegori facendu se cu cel ce nu voru fi fetu si conglamandu-se prin scrieri, atunzi chirotonia, *Episcopatu* se se face, ara intrareu celor ce se facu se de Mitropolitulu in si-o-care eparchie.“

Ec ca cei mai adalgati talmeacu aceti'a canonu: ale alegere de Episcopu ce s'ar face cu stapanira si silibiu stapanitoriu, se remana fara taru.“

Eca dacu ara remanu cea mai mica indole de spre aceti'a, atunzi canonulu 34 H. ala sinodulu d'ni Cartagena, s'au deslucatu mai bine, caci canonulu dice: „Daca, candu va apre alegere de Episcopu sau de vru ore-care contradietie, finduca unu d'ntu acetru de citra noi s'a tratiditu sumetu lora este *(Episcopatu)* cuosea, si unu d'ntu acetru de citra noi s'ar gasea, pe celu ce ara se se hirotonisi, si pe lungu mumeru celu mai sus dice se se adlega unulu si d'ntu inlesnita aceti'a poporulu pentru care elu ara se se hirotonisi si se se adlega unulu si d'ntu inlesnita aceti'a, ce ar urma si cele propuse de ei se voru un si candu se va arata cetru inaintu publicu infasiator, apoi astu se se hirotoniesca.“

Acu dñs. senatori, poporulu inasit aceti'a pentru cetra ore care a hirotonisi se recunose dreptulu d'a protesi in contra nu... „Totu alegere facutu de stapanitoriu, *non agitur*, pentru Episcopu, sau prebiteru, sau diaconu, nontarita cu remana dapa canonu ce se dice: „Totu alegere facutu de stapanitoriu intrubunatulu prin aceti'a ara lu beserica se se catriceasca si se se afuriasca, si toti cei ce s'au impartati cu demulu; caci este trebu cu ei, ca se se inlesnu la Episcopu aceti'a hirotoni-stu pe cetra statii parizi ori d'ni Nica s'a abrahitu in canonalu ce dice: —

„Episcopu se curvie mai alesu de toti cei ce sunt in eparchie si se asista, ara dacu unu sa aceti'a aru fi anevoru, ori pentru neperate nevoi, ori pentru lungimea calu, tri, la una locu adnerandu-se, (adeca archiepiscopi) imprena alegori facendu se cu cel ce nu voru fi fetu si conglamandu-se prin scrieri, atunzi chirotonia, *Episcopatu* se se face, ara intrareu celor ce se facu se de Mitropolitulu in si-o-care eparchie.“

Ec ca cei mai adalgati talmeacu aceti'a canonu: ale alegere de Episcopu ce s'ar face cu stapanira si silibiu stapanitoriu, se remana fara taru.“

Eca dacu ara remanu cea mai mica indole de spre aceti'a, atunzi canonulu 34 H. ala sinodulu d'ni Cartagena, s'au deslucatu mai bine, caci canonulu dice: „Daca, candu va apre alegere de Episcopu sau de vru ore-care contradietie, finduca unu d'ntu acetru de citra noi s'a tratiditu sumetu lora este *(Episcopatu)* cuosea, si unu d'ntu acetru de citra noi s'ar gasea, pe celu ce ara se se hirotonisi, si pe lungu mumeru celu mai sus dice se se adlega unulu si d'ntu inlesnita aceti'a poporulu pentru care elu ara se se hirotonisi si se se adlega unulu si d'ntu inlesnita aceti'a, ce ar urma si cele propuse de ei se voru un si candu se va arata cetru inaintu publicu infasiator, apoi astu se se hirotoniesca.“

